Ціна примірника 25 сотиків.

Należytość pocztowa oplacona ryczałtem.

Народня Справа

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно . . . . 1 зол.
Чвертьрічно . . 3 зол.
Піврічно . . . 6 зол.
Річно . . . . . 12 зол.
ЗА ГРАНИЦЕЮ.
Річно — 2 доляри.
Гроші з краю посилати переказами, або чеками „Народної Справи“ — з заграниці порученими листами.
За зворот рукописів Редакція не ручить. На відповідь треба долучити значок 30 сотиків.
ОГОЛОШЕННЯ:
1 стр. 500 зол., пів стр. 260, чверть стр. 140 зол. Гроші треба посилати наперед.

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИЙ ЧАСОПИС

Ч. 34 (47) Львів, Неділя 1. вересня 1929. Рік II.

АДРЕСА: „Народня Справа“, Львів, вул. [illegible] 4. — Телефон 30—13

Де люди страйкують.

В Зборівщині почався 9 серпня страйк рільних робітників у таких селах: Годів, Жабин, Нестюки, в добрах Потоцького. Страйковий комітет домагався для людий підвишки платні, м. и. за 1 жату копу 4 зл., за вязану 2 зл., косареви денно 5 зл. і т. д.

В **Володавщині** страйкували робітники при товченню каміння і виграли страйк. Тепер платять робітникови 1 зл. від метра каміння.

В **Рихтичах** пов. Дрогобич виграли страйк рільні робітники в дідича Бельского.

В **Кремянеччині** страйкували в кількох селах рільні робітники, але що були й старколоми, то не осягнули всіх своїх домагань.

В **Тернопільщині** в селі Лука страйкували рільні робітники. Дідич спровадив гуцулів, але гуцули не хотіли ломити страйку. За це кількох арештовано. Кількох робітників, що пробували ломити страйк і пішли на роботу, діти обкидали камінням.

Крім того страйкують деякі села в Перемишлянщині, Жидачівщині, Ходорівщині, Белзщині і Стрийщині. Всюди бороняться люди перед дідичівським визиском. Але виграють лише там, де всі тримаються в єдности.

Жиди бються з арабами

Від кількох днів тривають у столиці Палестини, Єрусалимі, криваві бійки між жидами й арабами. Араби приходять узброєними відділами до Єрусалиму і нападають жидів. Дотепер упало між жидами около 30 трупів і понад сто ранених, а арабів упало всего 5 трупів і кількадесять ранених. Англія, яка опікується жидами в Палестині, вислала до Єрусалиму свої війська.

Араби нападають на жидів також по селах і місточках, де арабів величезна більшість. І так напали на жидів у Геброні, де є школа хуситів. Там прийшло до кровавої битви, в якій згинуло 40 жидівських школярів і 2 рабіни. Араби підпалюють жидівські господарства.

Англійські літаки обстрілюють арабські села, в яких збираються араби, щоби йти на Єрусалим.

До Мужів довіря „Народньої Справи“

Повідомляємо, що всім Мужам Довіря виготовляємо викази всіх передплатників, а на тих виказах буде зазначено, доки хто має заплачену передплату, зглядно, кілько хто винен до кінця III. кварталу, то є по кінець вересня. Викази ці висилаємо вже частинно кождого дня. Просимо наших Мужів довіря, скликати всіх передплатників свого села вже найблищої неділі і зібрати від них залеглу передплату, та вислати нам одним чеком, а на другій стороні чеку написати хто кілько зложив. При тій нагоді просимо впливати, щоби всі передплатники вирівнували передплату по кінець року.

ПОЯСНЕННЯ: На виказі є списані всі передплатники села по азбуці. Хто винен щонебудь по кінець III. кварталу, то се є зазначено в першій рубриці. Хто має заплачену передплату до кінця III. кварталу або дальше, то та рубрика перечеркнена і чертка тягнеться так далеко, доки заплачена передплата. Звертаємо рівнож увагу, що у виказі може трафитися маленька неточність, а то — приміром — така, що коли хтось в межичасі вислав передплату і в тім часі, коли вона ще до нас не дійшла, ми виготовили виказ, то розуміється, що тої передплати у виказі ще не буде. Але це можуть бути тільки рідкі випадки. Якби спис усіх, що зложили передпату на руки Мужа довіря, не змістився на чеку, то просимо спис вислати в окремім листі або на кореспонденції.

ЩО БИ ЦЕ МОГЛО БУТИ?

Це не є пес, хоч до пса подібне. Але є це такий дім, збудований у виді собаки. А збудували собі його кінові артисти в місті Голівуд, в Америці і пустили фотографію свого „собачого“ дому в світ, аби всі люди дивувалися.

Велике залізниче нещастя.

В неділю рано коло міста Кольонії (над Реном) вилетів з шин поспішний поїзд, що їхав з Парижа до Варшави. Льокомотива і 7 вагонів перевернулися й розбилися. На місці згинуло 12 осіб, 17 тяжко, а понад 30 легко ранених. Вбиті й ранені це головно поляки й французи. Причиною нещастя було те, що машиніст мимо виразного приказу не звільнив бігу на тім місці, де направляли тор, але їхав зі скорістю 90 км. на годину. Машиніст, паляч і надкондуктор згинули також.

Буде скоро зима.

Люди віщують, що того року буде вчасна і остра зима. Пізнають це потім, що з біловежської пущі втікають череди птахів на полудне в Карпати. Також бузьки збираються вже до відлету. Кажуть, що деякі перелетні птахи вже відлетіли на полудне.

Гусільниці-хижаки.

В кременецькім повіті появилася язва гусільниць. Гусільниці сунуть лавою, кількадесять метрів широкою і нищать по дорозі всю капусту, горох і иншу ярину та гичку бараболі. Дотепер знищили величезні простори піль і городів. Люди не можуть знайти на них способу.

—з—

Кури-кури! Скільки то по наших селах наріканъ на ті бідні кури, що богато пшениці їдять, а мало яєць несуть. Нераз господиня цілий мішок зерна згодує, а яєць як не було, так нема. Тому вже й кури мають таку книжочку, в якій докладно розказано, як їх годувати, щоб не дорого коштували, а богато яєць несли. Та книжочка не дорога, бо коштує всього 70 сотиків, з почтою 80 сотиків, а називається: **„Як плекати кури, щоби несли по 200 до 300 яєць річно“**. Господині, що бажають мати подвійну користь з своїх курий, повинні конче прочитати цю книжочку.

253 запомог по 120 золотих.

На суму 30360 золотих

Кому признаємо дальші запомоги від 248 до 253-ої?

248. Ковальчук Юра, Яблонів пов. Печеніжин — корова впала 24. квітня, Допомога спізнена по причині підозріння о заразливу недугу.

249. Вінтоняк Дмитро, Пнів, пов. Надвірна, корова впала 29. липня.

250. Йоник Василь, Дички пов. Рогатин, корова впала 9. серпня.

251· Лашкевич Іван, Любачів, корова впала 14. серпня.

252. Іващишин Михайло, Рудно пов. Львів, корова впала 15. серпня.

252. Пендорак Гаврило в Делятині, корова впала 20. серпня.

Ці всі пошкодовані в день випадку були вже принайменше по місяцеви нашими передплатниками а їх посвідки свідчать, що вони сповнили всі умови, потрібні для одержання запомоги. Тому признаємо їм запомоги по 120 зол. Гроші (по стягненню цілорічної передплати) вишлемо за 14 днів.

—з—

Кому не признаємо запомоги і з якої причини.

У Василя Пирча з Яблінки вижної коло Турки — корова впала 12. серпня, але посвідку вислав аж 21. серпня, а треба її вислати після наших приписів найдалі 5 днів по випадку. В тім випадку до почти недалеко, всего кілько кільом. А до того причина, ізза якої згинула корова, не подана і мужа довіря в селі нема.

У Стефана Прокопович а в Урожі пов. Дрогобич — корова впала ще 15. лютого ц. р., а посвідку вислав аж 29. липня ц. р. то є аж пів року по випадку. Після наших приписів треба вислати посвідку найдалі 5 днів по випадку.

Увага! Наші приписи не тяжкі і щоби за ту малу передплату мождістати в випадку заупомогу 120 зол., то варта ті приписи памятати і сповнювати. Хто сам не пильнує, того не можемо поратувати.

Хто дістає в нас запомогу 120 золотих??

1) **Запомогу 120 золотих** одержує кождий наш передплатник, котрому згинула штука рогатої худобини, принайменше 2-річна — але тоді коли він в день випадку був уже бодай один місяць передплатником — коли разом з погибшою не мав більше як 4 штуки дорослої (понад 2-річної) худоби — і коли погибша штука до дня випадку була в нього найменше 14 днів, та коли в день вплачення передплати була здорова.

2) В однім році може передплатник дістати запомогу лише один раз.

3) Посвідку про загибіль треба вислати найдалі до 5 днів по випадку.

4) Передплата на „Народню Справу“ виносить 1 зол. місячно. Найліпше посилати відразу на 3 місяці (3 зол.) а ще краще на пів року (6 зол.).

5) Передплатником числиться кождий від того дня, коли він вислав передплату, або по перерві відновив її.

6) Хто перерве передплату, той мусить зачинати з початку. Тому треба завжди висилати нову, заки скінчиться попередна, бо часом і день перерви може стати на перешкоді в признанню допомоги.

СЕЛОВИ НА УВАГУ.

(Слово до родичів і до школярів)

За кілька день наші школярі підуть до школи. Вже 3-го вересня має початися шкільна наука у всіх школах. Діти селянина, чи інтелігента, бідні і богаті повинні піти до школи, бо наука — це світло.

Ще перед вакаціями всі накликували, щоби українська датина йшла до української школи. Розуміється, де нема української школи, там треба дитину вписати до школи утраквістичної чи навіть польської, а тимчасом старатися, щоби була своя. Без науки родичі не сміють дитини лишати, бо це страшний злочин.

Про цей обовязок родичів і про те, що, родичі повинні обстати за своїм правом, щоби в школі вчили по українськи, ми писали в попереднім числі.

А теп[illegible] хочемо звернути увагу на ціл[illegible]ншу справу, а іменно на спр[illegible]ономічну, яка все виринає при[illegible]атку шкільного року.

Вже заз[illegible]егідь дбайливі родичі дбають про [illegible], щоби дитині купити до школи і книжку, і зшиток, і перо, і атрамент — одним словом все шкільне приладдя, потрібне дитині в школі. Тай не обійдеться без того, щоби дитині не купити що з одежини: треба і може чобіток, і капелюх або шапку, та певно ще й торбину на книжки, коли мама не вшие.

І от тепер питанне, де все те купувати, а властиво у кого? Підете у місто по книжки або по инше потрібне дитині, то подумайте добре, де маете все купувати. Певно, де що з потрібного дитині купите у своїй кооперативі таки в селі. Але книжок не всеї там дістанете. Треба йти до міста до книгарні.

І тому саме тепер, з початком року, ми звертаємо увагу всім українським родичам: купуйте все шкільне приладдя й всі шкільні книжки, лиш в українських книгарнях! В кождім місті є такі українські книгарні.

Скаже може хто: Чи не все одно, де купити? щоби лиш була книжка добра! Так скаже лише нерозумний і темний. Зрозумійте одно: Кождий український гріш, запрацьований тяжко, виданий в чужі руки, йде нам українцям на шкоду. І не думайте собі, що то незначні гроші видають Українці — родичі з початком року на книжки! До тепер ніхто ще не задав собі труду точно обчислити всіх грошей, виданих українцями у вересни на шк. книжки й шкільне приладдя, — але коли обчислити лиш приблизно, то виходять дійсно великі гроші.

Бо почислість самі:

Лиш самих народніх, сільських шкіл на цілій території заселеній Українцями під Польщею є щонайменше 3·500.

Від молодіжи цих шкіл книгарні на українських землях торгують річно около 8 міліонів золотих, що при $^1/_5$ зиску дає до 1,600.000 зол. (один міліон 600 тисяч). Колиби ще сюди вчислити українську молодіж, яка ходить до шкіл в містах (до виділових, гімназій і вищих шкіл), то не буде переборщено, коли скажемо, що Українці дають торгувати за книжки і шкільне приладдя — не менше, як яких 10 або й більше міліонів річно. З того зиск най виносить лиш $^1/_5$ часть тзн, на чисто 2 міл. золотих. Цей зиск остався в українських руках, колиб всі Українці без винятку — селянин і робітник і інтеліґент — купували лиш в українських склепах і книгарнях.

Читання з історії України

Звідки взялися козаки запорожці.

В попереднім числі дійшли ми до того часу в нашій історії, коли то около року 1600 (по люблинській унії Литви з Польщею 1569 р.) майже всі українські землі, не тільки Галичина й Волинь, але й усі землі над Дніпром попали під владу Польщі. Під руками тодішної польської шляхти, польських старостів і воєводів, почалося незавидне животіння українського народу над Дністром і над Дніпром.

Та коли над Дністром, то є в Галичині і на північнозахідних землях народ якось покірно зносив долю й недолю, то над Дніпром не всі були такі покірні і стали думати над тим, якби видобутися зпід власти шляхти та оборонятися перед східніми ордами, від яких тоді України ніхто не боронив.

Ми вже згадували, що за ціле 16. століття полуднева і полудневосхідна Україна замінилася в пустиню. Люди втікали на північ перед турками й татарами, колись управні поля й засел ні села перемінялися в пустиню, в дикий степ. Один литовський письменник з тодішних часів, описує, яка то була богата українська земля вже за князів у 14. століттю.

„Київ має ґрунта такі родючі, що як виорати раз парою волів, то буде пребогатий урожай. Всюда повно родючих садів, виноград. В лісах дубових і букових рої пчіл з щільниками меду. Повно усякого звіра, зубрів, диких коний і оленів, що їх бють лише на шкіру. Дикі кози бє селянин тисячами. На ріках боброві гнізда, а в кущах стільки птацтва, що весною люди набирають повні човни качачих і гусячих яєць. В ріках стільки риби, що і пси нею годують, а тисячі маж (возів) риби продають за малу ціну чужим купцям. Сіяти що року не треба, на Поділю досить раз заорати, а зародить і вдруге і в трете, тай на один рік буде два-три врожаї...“ Отак описує литовець тодішну Україну. І цей край аж по Київщину обернувся в пустиню і стояв облогом сотки літ. Тільки денеде стояли замки з невеликою залогою (Браслав, Черкаси, Канів, Чернигів, Путивль і инші) а коло замків тулилося кілька сіл. І ті селяни йдучи в поле орати чи сіяти або жати, брали з собою не тільки плуг або косу, але й рушницю і шаблю і лук, бо бувало на людий в поле нападали татарські ватаги і рубали людий в пень, лише молодих жінок і дівчат забирали в неволю і потім продавали татарським вельможам. Тож треба було бути все готовим до оборони. В тих крайних землях польські урядники боялися пробувати, бо раз, що боялися войовничого народу а два, боялися нападу татар. А що це край був дуже богатий в звіра і рибу, то богато відважних людий з цілої України втікало сюди на ті дикі поля, луги й степи, де не було жадного пана. Аж з Волині, Пинщини, Могилівщини, ба дехто й з Галичини, втікали люди на схід і з там промишляли в той спосіб, що ловили всякого звіря, і самі з того жили і продавали. А щоби себе і свою здобичу оборонити перед напастю татар і инших орд, то такі люди лучилися в більші і менші ватаги, добре узброєні, і вибирали собі старшину.

Були такі люди, що вибиралися в степи лише на літо, а на зиму верталися до дому і від того, що вполювали, платили якусь данину своїм панам старостам. Це називалося ходити на „уходи“. Бували й такі польські старости (неодин з них українець родом), що збирали ватагу і йшли самі в степи нападати на татар і відбирати добичу, бо з полудня ходили сюди на лови татари. Рабували в татар цілі табуни коний і череди овець. І так почалася безнастанна боротьба менших і більших відділів українських людий з татарськими ватагами, в яких раз побіджали ці, а раз ті. Із часом сталося так, що ці українські відділи поклали собі за головне „лупити“ татар, а полювали лише в крайнім випадку, коли не вдалася битва. А таке життя назвали **козакованням**, так жити, називалося: **козакувати**.

Слово **козак**, це татарське слово (кайзак) а означає воно чоловіка очайдушного, войовничого, свободолюбного, так називали татари тих українців, що билися з ними в степах, і ця назва приймилася на Україні. Татари називали і своїх людий степовиків „кайзаками“, — а потім почали себе так самі називати і наші люди, що отак промишляли в степах.

Про цих наших козаків маємо першу вістку вже з року 1492, отже ще коли Україна — була під Литвою. Того року наші козаки розбили під Бендерами (Тягинею) татарський корабель. Але зорганізувалися козаки в одно військо аж при кінці 16. століття і напочатку 17., коли то Україна була вже під владою Польщі.

Козаки вирушали вже тоді походом на татарські і турецькі землі а татари жалуються на козаків перед князем литовським і королем польським і просять, аби він заказав козакам, нападати на татар. Тоді князь литовський, який боявся татар, казав своїм урядникам обїздити пограничні українські землі і списувати козаків. Але ніхто тоді не признався, що він козак. А тимчасом справжні козаки опанували вже тоді цілий Дніпровий Низ і Степи і стали силою, грізною не лише для татар, але й для Польщі і Литви. Це козацьке військо орґанізувалося чимраз краще і вже не розходилося на зиму до своїх сіл, але оставало в своїх **Кошах**, то є укріплених місцях. Перший такий Кіш повстав около року 1550 на Дніпрі, на острові Хортиці, а що це було за дніпровими порогами, то козаки стали себе називати: Низовим запорозьким військом, або запорожцями, а свій Кіш, в якім зимували, називали: Запорозька Січ.

Хто перший заснував Січ і що далі було, скажемо другим разом.

(Далі буде)

А так, цей зиск іде в чужі руки, нам з правила все ворожі. Через це зросталоби народнє майно (кооперативне чи приватне), свої люде найшлиби працю у своїх підприємствах, розрісслиби український промисл і торговля. А сильний промисл і торговля — це сьогодня один із щаблів, що ним нарід доходить до поліпшення своєї долі.

Та цей наш заклик не відноситься лиш до книжок, зшитків і олівців: І все инше, що потрібне українським школярам, треба купувати лиш у своїх. І треба дітий виховувати вже з малку до того, щоби вони привикали купувати лиш в українських склепах. Вже найвищий час, щоби ми стали самостійні на економічному (господарському) полі! Мусимо мати вже раз то на увазі, що видаючи наш тяжко запрацьований гріш в чужі руки, затискаемо ще більше ту петлю, в якій держать нас ріжні чужі пявки, а одночасно вбиваємо в зародку рідну торговлю і промисл, позбавляємо нас таких самих зарібків і праці і причиняюємося до занепаду нашого народу.

Бо лише народи з сильно розвиненою торговлею й промислом, лише народи економічно самостійні і незалежні можуть бути щасливими і вибороти собі всі права. Уважаймо, щоби колись наші потомки не згадували про нас зі встидом, що ми своєю байдужністю все скріплювали нашу недолю на довгі віки. Тому нехай клич „свій до свого!" залунає скрізь і всюди, а побачимо, що цілому нашому народови стане краще жити!

Українські родичі! Українська молодіже! Школярі і школярки! Памятайте, щоби ні одного сотика навіть за дрібне перо не видати в чужі руки! Бо з таких на око дрібниць повстає нераз велике й важне діло!

А. З.

Про реєстрацію военних інвалідів

ПОЯСНЕННЯ ДО ВЗІРЦЯ ЗГОЛОШЕННЯ

Дуже важною річю є ствердити, що каліцтво інваліда є справді спричинене військовою службою, бо від цього залежить признання інвалідського заосмотрення. Виконуючий розпорядок з дня 6-го липня 1929 р. каже, що причини устійнюється при помочі військово - лікарських свідоцтв, шпитальних оречень, посвідок шпиталів про пробування в них інвалідів для лікування, шпитальні записки про перехід хороби, урядові посвідки про довершені досліди хороби (пересвітлення апаратами Рентґена, досліди крови, мочу і т.д.), урядові лікарські посвідки і т. п., інвалідські книжочки і леґітимації, свідоцтва цивільних лікарів, в яких лічився інвалід і т. п.

Коли інвалід ізза якихнебудь причин не має вгорі наведених грамот, то можна покликатися на віродостойних свідків, які мають ствердити що каліцтво (хороба) є спричинене військовою службою.

Тих свідків, яких подасть інвалід в своїому зголошенню, переслухує суд на домагання військово - лікарської комісії. Зі сказаного слідує, що чим більше і ліпші грамоти долучить інвалід до свойого зголошення, тим певніше і скоріше одержить він інвалідську ренту.

Дуже трудно одержати інвалідське заосмотрення тоді, коли утрата способности до праці наступила наслідком таких внутрішних хоріб як чахотка, умові хороби і т. п., бо тоді незвичайно тяжко доказати що причиною цих хоріб э військова служба.

ЯК СТАРАТИСЯ ЗА ІНВАЛІДСЬКІ ПАПЕРІ?

Інвалідські грамоти богатьох інвалідів находяться дуже часто не в руках інваліда а по ріжних урядах, шпиталях і т. п. Тепер відписи зі всіх урядів і шпиталів розділено і переслано до повітових референтур для справ военних інвалідів, однак ще відноситься лишень до тих грамот, які находилися в межах польської держави. Інваліди мусять старатися видістати їх через польські конзуляти в чужих державах.

Подаемо спис оцих конзулятів:

1) Австрія — Польський конзулят, Wien III. Rennweg 1.

2) Чехо-Словакія. — Польський конзулят, Praha — Smichow, Stefanikowa 46.

3) Угорщина — конзулярний виділ при польському посольстві — Budapest, Orszaghaz utca 15.

4) Італія — конзулярний виділ при польському посольстві Roma, Piazza Campitalii 3.

5) Югославія — конзулярний виділ при польському посольстві, Belgrade Krunska 58.

6) Румунія — польський конзулят, Bukarest, Strada Popa Tatu 47.

Коли пр інвалід був на лічению в шпиталі в Братіславі, то пише до польського конзуляту в Чехословакії, подає час лічення, назву шпиталю і військового відділу, при якім служив і просить о присланні йому відписів лікарських шпитальних свідоцтв. Так само поступається тоді, коли інвалідські грамоти виставили військові власти, яких осідок находився поза теперішними межами польської держави.

Але зголошення про реєстрацію треба вносити вже тепер, а лишень покликатися в ньому на це, що віднесеноси о видістання інвалідських грамот. На всякий випадок треба покликатися і на свідків, бо може і таке трапитися, що інвалідських документів не вдасться роздобути.

В ЯКІЙ МОВІ ВНОСИТЬСЯ ЗГОЛОШЕННЯ

Зголошення про реєстрацію можна вносити в українській мові, бо вноситься його до Старостав, видає рішення про ступінь нездібности військово-лікарська комісія при Старостві, а признає заосмотрення скарбова влада. Як звісно політична і скарбова влада I і II інстанції є обовязана на основі язикового закона, приймати просьби в українській мові.

ВІД ЯКОГО ЧАСУ НАЛЕЖИТЬСЯ ЗАРЕЄСТРОВАНИМ ІНВАЛІДАМ ІНВАЛІДСЬКЕ ЗАОСМОТРЕННЯ?

На основі закона про додаткову реєстрацію, належиться інвалідське заосмотрення інвалідам і їх родинам, від першого дня того місяця, що слідує по внесенню зголошення про реєстрацію. Значиться коли інвалід зареєструвався дня 15-го липня, то інвалідське заосмотрення одержить він від 1. серпня, хотяйби саме признання заосмотрення наступило щойно в грудні.

ХТО РІШАЄ ПРО ВІДСОТОК НЕЗДІБНОСТИ ДО ЗАРІБКОВОЇ ПРАЦІ І ПРО ПРИЗНАННЯ ІНВАЛІДСЬКОГО ЗАОСМОТРЕННЯ?

Військово-лікарська комісія при повітовому Старостві на внесок лікаря, що урядує при рефераті справ военних інвалідів, рішає про висоту нездібности до праці военного інваліда. Признає інвалідське заосмотрення скарбова влада. Так від рішення військово - лікарської комісії, як і від рішення скарбової влади можна внести відклик, але інформації про те подамо иншим разом.

АҐІТАЦІЯ ПОЛЬСЬКИХ ІНВАЛІДСЬКИХ ТОВАРИСТВ

Польські інвалідські товариства розвели живу аґітацію, аби вписувалися українські інваліди до тих товариств. Деякі наші інваліди думають, що скоріше одержать інвалідське заосмотрення, коли впишуться до польських товариств. Тимчасом приналежність до польських товариств не має нічого спільного з признанням інвалідського заосмотрення, і тому наші інваліди зовсім непотрібно видають гроші на вписове і членські вкладки до польських товариств.

посол Володимир Целевич.

(Читай ч 33.).

ЯК БОРОТИСЯ З НУЖДОЮ?

Ощадности не розуміють наші селяни, а то завдяки своїй гостинности, або радше назвати се забавне лінивство. Завсігди стати їх на гучні весіля, які тревають від 3 днів до 2 тижнів, пятинки і гульні з вигуками і бійками на переміну, а звичайно нікого з громадян на весілю не бракує. В нинішні тяжкі часи навіть богаті інтеліґенти роблять весіля лиш один день, лише в кружку родини. Пересічний кошт селянського весіля 500 — 1500 зл. Поминки, хрестини і празники коштують пересічно по 100 — 500 зол. за штуку. В таких случаях ніхто не скаже: нема защо. Натомість купити чоботи дитині, школяреви книжку, перо, олівець, післати на науку ремесла, оснувати торговлю, то вже на се нема гроший, хочби розходило всего о 10 до 20 грошів. О датках на товариства, чи складках на книжечку ощадности нема бесіди, але зате строго перестерігаєся засаду „хто корчму минає, той щастя не має". Не меншим нещастям є „могорич" запиваний при нагоді купна, продажи або иншої якої згоди. В кінці „трунок на фрасунок", який має за задачу не тільки нищити з трудом здобуту готівку, але і відганяти думки від журй, яка нависла над родиною. Лінивий голова родини замість напружити всі свої думки, щоби клопіт усунути, фантазує під впливом трунку, а жінка заливає горе слезами, діти знов босі, голі і голодні примирають, або ідуть в найми. Діти бачать се і думають, що горівка і тютюн додають поваги, розуму чи смаку, наслідують батьків і так піянство і куреня ширитьтся з рода в рід.

Ту саму задачу сповнює тютюн, жерело лінивства, а в слід за тим і неуцтва і нужди. Хиби сі так глубоко вкорінені, що рільник наш коли і дістане яку готівку, не знає що з нею зробити. Она йому заваджає, в кінці неодин думає так: „маю згубити, волю пропити, або прокурити".

Ощадний чоловік не носить з собою готівки, хочби малої, не тримає її за образом, ані не закопує у фляшці в землю, але старається поширити господарство, коли готівка більша, коли ж менша, вкладає на книжечку ощадности до кооперативи, до банку, або уряду почтового. — З нею треба конечно всім запізнатися і то від дитиньства. Тому дайте дітям з нагоди свят, доброго свідоцтва, імени, гостини і т. д. бодай золотого, нехай вона в школі з ним до учителя зголоситься, щоби її научив зі щадничою книжкою обходитися.

Щадничі книжечки повинні мати всі кооперативи і принимати ощадности до обігу хочби найдрібніші. Дарма — наші кооперативи не хотять приймати щадничих готівок навіть більших, не знають, що з ними робити.

На се повинні звернути увагу „Центросоюз" і „Повітові союзи кооператив" та давати почин поширення підприємств, особливо збутом сільських продуктів, або основання щадничих кооператив.

Ощадних деякі розплюйхліби висміюють, дражнять скупарями, але се лиш слабодухи беруть собі до серця. Скупар є голоден, сам або його родина, босий, голий, в нетопленій хаті, хоч гроші тримає за пазухою, жиє чужою кривдою. Тому, хто не щадить з кривдою своєї родини, слуг, або своєю власною, лише щадить се, що йому остає по заспокоєню конечних житевих потреб, не належиться се погане прізвище, але пошана і почесть. Таких ощадних людий варто вибирати на справників кооператив, позичкових громадських кас, на війтів і другі уряди. Значить, треба в ощадности бути чесним.

Чесність у нас також ще не всі розуміють, головно не всі вміють шанувати чужу власність. Дуже нарікають на тих, що крадуть. Але коли слуга, або дитина принесе коням чужого сіна, трави, бураків чи хліба і т. д., то все в порядку. Не кажуть, що правда: іди вкради, але кажуть „погодуй коні чи корови“, знаючи, що нема чим. В декотрих селах коні держать господарі навіть на одному до 5 морґів, хоч зарібку для них нема. Тільки роблять, що привезуть дров, оброблять сей морґ і виїздять на ярмарки. Вся та робота варта річно 50 — 150 зл. Ті гроші ледви стануть на упряж. Кінь хоч таний робить набувця своїм невільником, та ще і нічним шкідником, ворогом сусідів, а власних дітий неуками і злодіями. Як на тім такі люди виходять нехай послужить отсей дійсний факт.

Вдова з 10-літним хлопцем, не дуже то трудилась обробити своїх 14 морґів поля. Треба було палива, сіна, дошки, то користала з отворених дверий в ночи у сусідних стодолах, хлопець непомітний пішов і все скоро знайшлося, Зачали сусіди стодоли замикати, але і тепер став в пригоді малий ріст хлопчини. Підкопувався попід підвалину і знов паливо і все, чого треба, знайшлося.

Хлопець підріс, отвиралися комори, щезали з поля полукіпки і копиці, з пасік пні пчіл, словом все, чого треба було. Люди стали боронитися, як могли, пхали хлопця в арешт, били, обганялися. Стало йому невигідно красти у люций в селі.

Мамі згоді ті припаси не оплачувалися, бо хлопця відтягали від роботи неспані ночи, арешти і побої. Часто платила шкоду за коні, кошти процесів, а підростаючи мав поважні свої парубоцькі видатки, отже мати забороняла йому красти, Але він уже не хотів послухати мами, занадто зледащів, щоби ограничити гуляще житя, розважити просьби мами. Коли побачив, що мама безсильна, крав більше у мами, ніж в селі. Плач, сварка і нарікання стали одинокою її розрадою. Тепер учить она всіх своїх сусідок, як треба виховувати діти.

Таких случаїв є тисячі, а всі доказують, що найліпше поплачує чесність. (Далі буде).

Виказ місцевостей, які досі не вибрали мужів довіря Народньої Справи

Листа Число 3.

165) Добровляни“ 166) Грушів“ 167) Тинів“ 168) Лука к/ Самб“ 169) Білина велика“ 170) Бахів“ 171) Павлокома“ 172) Дубецко“ 173) Полхова“ 174) Руське Село“ 175) Купна“ 176) Хиранка“ 177) Велюнь“ 178) Домбровиця“ 179) Любиковиці“ 180) Цемовичі“ 181) Скідель“ 182) Вел. Вербці“ 183) Малі Вербці“ 184) Тростянець“ 185) Зуличі“ 186) Білонівка“ 187) Корначівка“ 188) Богданівка“ 189) Камянки“ 190) Клебанівка 191) Красівка“ 192) Смяківці“ 193) Ступки“ 194) Ходачків малий“ 195) Буск — Воляни“ 196) Буск — Верблями“ 197) Волиця дерев. 198) Грабова“ 199) Ліпабки“ 200) Ракобути“ 201) Яблонівка“ 202) Бедриківці“ 203) Гологори“ 204) Лоні“ 205) Майдан“ 206) Глубічок великий“ 207) Ігровиця“ 208) Нагірянка“ 209) Росохач“ 210] Шульганівка“ 211) Ягольниця стара“ 212) Озірна“ 213) Білківці“ 214) Воробіївка“ 215) Ісипівці“ 216) Нестерівці“ 217) Сервири“ 218) Серединці“ 219) Цебрів 220) Качанівка“ 221) Лопушно“ 222) Кияше к/ Зол.“ 223) Колгів“ 224) Голотки“ 225) Пальчинці“ 226) Козлів к/ Терн.“ 227) Слобідка“ 228) Грибові“ 229) Лука мала“ 230) Гори стрийовецькі“ 231) Кийданці“ 232) Чагари залуські“ 233) Чар. збаражскі“ 234) Чаг. стрийовецкі“ 135) Нове Село к/ Підв.“ 236) Гнилиці в лики“ 237) Голошинці“ 238) Козяри“ 239) Лозівка“ 240) Сухівці“ 241) Оліїв“ 242) Білоголови“ 243) Гарбузів“ 244) Монілівка“ 245) Тростянець великий“ 246) Вільшаниця к/ Зол.“ 247) Плавча мала“ 248) Плавча велика“ 249) Глинна“ 250) Золочівка“ 251) Каплинці“ 252) Славна“ 253) Підгірці к/ Золоч. 254) Дорофіївка“ 255) Заднишівка“ 256) Коршилівка“ 257) Оріховець“ 259) Староміщина“ 259) Колодіївка“ 260) Новосілка скал. 261) Познанка гнила“ 262) Скорики“ 263) Воробіївка“ 264) Климківці“ 265) Мединя“ 266) Белзець“.

Просимо всіх передплатників вище поданих місцевостей зійтися найблощої неділі до читальні, Кооперативи або до приватної хати котрогось з передплатників і вибрати мужа доріря та повідомити про це редакцію. Звертаємо увагу, що без потвердження мужа довіря не будемо признавати і виплачувати допомог за упавші корови.

———

ЩО ЧУВАТИ В НАШІМ СЕЛІ?

Де були віча?

Бобреччина: Дня 12-го липня відбулась довірочна нарада в селі Серниках, на якій реферував сен. др. К. Троян про господарсько-економічне та політичне положення нашого народу під Польщею.

Зазначити належить, що село Серники є з тих громад, яке не маючи в себе ні одного інтеліґента, само має у себе всі українські установи, як Читальня, кооператива і інші, що містяться в просторім домі перед пару літами вибудованому, а при виборах, так до сойму як і до сенату голосувало в цілости на українську національну листу. Саме з того приводу так місцевий обшар двірський, як і інші опікуни безвпинно тероризують село, яке мимо того не упадає на дусі і маючи глубоко — національну свідомість прямує певним шляхом до своєї біди.

Дня 21-го липня відбулось всенародне віче під голим небом в Лопушні пов. Бібрка для громад: Лопушна, Суходіл, Вільховець, Підмонастир та Селиск (з Львівського повіту), на якім промовляв сенатор др. К. Троян.

Дня 19-го липня заходом Пов. Комітету в Бібрці відбувся Пов. Народній зїзд в Бібрці, на який прибули делеґати з 30. громад Бобреччини. Про орґанізацію повіту говорив посол Др. Заваликут. Про самоурядовання та про місцеві недомагання бобрецького цовіту говорив др. К. Троян, по чім над обома рефератами вивязалась річева дискусія.

Рішено набаром заснувати в Бібрці Повітову канцелярію правної поради, при помочи якої можби повести плянову та систематичну працю в повіті.

———

Шевченківський концерт в Яричові Новім 23. VI. 1929. У перший день Зелених свят відбувся в нас концерт, присвячений 68. річниці смерти нашого ґенія Т. Шевченка. Цей концерт став кличем братньої згоди між нашими громадями і запорукою до занехання дотеперішних партійних сварок. Сам концерт випав дуже гарно. Добре зіспіваний хор, під проводом молодого диріґента В. Сидорака, співав певно і гарно і за те заслужено збирав рясні оплески численно зібраної публики. Окрасою концерту було скрипкове сольо. Публика була причарована мистецькою грою 10-літнього хлопця Ом. Тягнибока, що приїхав разом з матірю з Америки, щоби приглянутися життю українських селян у старій Галичині. Рясні оплески не дали йому зійти зі сцени і мусів свою точку доповняти ріжними додатками з ріжних опер.

Зі самого концерту можна було пізнати, що наш нарід розуміє Шевченка і старається поступати після його вказівок. Саля була битком набита. Не бракувало ні одного місцевого громадянина. Було багато священиків і иншої інтеліґенції зі сусідних сіл. А було також богато поляків і жидів, котрі прийшли подивитися, в якій спосіб святкують Українці память свого національного поета. Полякам не сподобалася деклямація молодої дівчинки „Тарасова ніч“, немовби то вона мала бурити спокійне пожиття обох народів.

Дохід з концерту призначено в части на інвалідів, а в части на будову памятника на гробі трох Січових Стрільців, похованих на тутешнім кладбищі.

Очевидець Й. Д.

———

Должки п. Турки. Наше село рівнож пробудилося зі сну темноти і рабської покори. В році 1928 як відбувалися вибори до польського сойму всі як один пішли за своєю національною партією з виїмком кількох „хрунів“, котрі ласі на „хапатню“.

А 19. V. 1929 р. заложили читальню „Просвіти“. Ще в р. 1922-гім з ініціятиви п. Німчановського учит. і Данила Романчука господ. підписало 12-ть молодих людий статути й відослали до Старояства в Турці, а відтак до Воєвідств, але тоді відмовили бо це був статут „Просвіти“ у Львові, аж коли в 1928 р. Данило й Ілько Романчуки і ще кілька свідомих внесли знову статути читальні, то по 14 місяцях вичікування дозволили на заложення читальні і тепер працюємо.

Радий.

———

Посвячення угольного каменя під будову „Народнього Дому“ в Тустановичах. 14-го липня 1929 р. було посвячення угольного каменя під будову „Народнього Дому“ в селі Тустановичах, присілку Гукова гора. Українське робітництво взяло масову участь в цім торжестві обіцюючи моральною і матеріяльною піддержкою причинитися до здвигнення тої будівлі. При посвяченню зібрано жертву на будову в квоті 1500 зол. Велику заслугу придбанням площі з громадських фондів положили Українці радні числом дванацять, під проводом віцебурмістра, п. Івана Макара.

———

Знову будимося. Бабинці коло Кривча. Наше село, зачало будитися зі сну, котрим було окутане довший час; тепер завдяки місцевому диріґентови і орґанізаторови хору Івану Проскурницькому удалося відновити читальний хор, котрий свого часу був мішаний, тепер є мужеский. Хор постановив собі за ціль, своєю невсипучою працею, добути фондів на будову власної домівки. Отже мимо ріжних перешкод відсвятковано у нас 16. червня свято в честь Тараса Шевченка. Далі за стараням п. диріґента і директора повітової ткальні п. Петра Ґораля, хор відбув ще оден концерт у місци, другий з ряду у Шишківцях. Також хочу сказати те, що через партійні роздори, і непорозуміння, хор стрінувся з провокованням майже загально. Тому просим всіх членів і громадян Шишковецької „Читальні“, щоби подали собі руки і працювали надалі в єдности для добра своїх дітий і цілого українського народу!

Тепер „Читальня“ хоче улаштувати забаву, фестин. Коли і тут члени комітету стрінулися з ріжними демаґоґами, котрі лиш чигають на те, щоби киринити. Люди схаменіться майте розум і честь. Чи то Читальня дає фестин чи кооператива, оскільки будинок має бути спільний, то я думаю, тут нема що спорити. Лиш подайте руки і до спільної праці, а не говоріть, що „я нато поставлюся, що з того нічого не буде“. Ви панове і дуба дайте, разом з цілою киринею, то де іде праця під добрим і умілим проводом, там свідомі громадяни не дадуть вашій киринній роботі на поталу Загального добра. Тому до праці, братя, бо праця єдина знедолі нас вирве.

Член Чит. „Просвіти“.

———

Тулуків повіт Снятин. Село Тулуків, живе між сусідами хоч не так то величаво, як другі села, але всеж таки живе і поступає вперед. Є там Читальня „Просвіти“ від довгих років, а житя в ній йде живим кроком вперед, хоч не без всяких „домішок“, які хотять припинити і збочити з дороги тих, які ведуть просвітну працю. Заходом Читальні „Просвіти відбулося сего року „Свято Просвіти“ і Свято Шевченка“, на яких то святах виступав Читальняний хор під управою п. Стефана Мокрія а які лишили по собі незатерті враження і піднесли громадян до більшої праці. Істнуючи і при Читальні від кільканайцяти років Драматичний Гурток дає раз враз аматорські вистави, 8—10 на рік, чим рівнож причинюється до піднесення культурного рівеня села. Кооператива, заложена перед кількома роками, поступає гарно вперед і може бути взірцем другим кооперативам, котрі рік за роком більше западають на судові дороги будьто з причини ріжних недоборів та надужить, має лише одну хибу, котру може з часом можна буде направити, а се мала скількість членів і слабе заінтересовання громадян справою кооперативи, котрі волюють ще йти до жидів поторгуватись, як до своєї кооперативи, щоб потім взяти кільканайцять золотих товарового звороту а між ними є навіть і поважнійші і свідомійші ба навіть члени кооперативи. Є в Тулукові і Кружок „Сільського Господаря“ оснований весною 1929 і на жаль як станова Хліборобська орґанізація начислює заледво кільканайцять свої членів хліборобів помимо того, що в селі за виїмком учителя і священника всі рільники. Є в Тулукові і партії три чи чотири, але про них згадувати се хиба зайве, бо вибори минули і партій нікому не треба, хиба що при якій спосібности нагадуються один другому витикати: ти такий, а я той! Від часу виборів відбулися в Тулукові два справоздавчі віча посла Хруцького і посла Паліїва, котрого громадяни приняли з великою пошаною. В минувшині Тулукова лежить богато покладеної праці над його освідомленням, але немало праці лежить і перед ним. Народний Дім побудований ще перед війною показується вже за малий, богато місця в нім забирає кооператива, брак відповідної салі до представлень, як також сцени, котрі вимагають інакшого уряджения, одним словом; Тулуків вимагає будови нового Народнього Дому, деб могли поміститись всі інституції. Започаткована робота будови вже ведеться від довшого часу, засідання, ради, наради, але з них нічого досі не вийшло. Теперішний Виділ знову підняв думку будови нового дому. Приготовляється Фестин, з якого прихід має започаткувати будову, аматорський гурток підготовляє ряд вистав на сю ціль — місцевий Читальнянний хор ряд концертів — а всі громадяни повинні взятись рівнож до праці без розбору хто — кому і на що — ми нам на святиню, з котрої повинно йти світло, як ішло досі — без ріжниці переконань. Погляди і переконання зміняться а робота останеться. Тому всі без ріжниці старші і молодші, чоловіки жінки — хлопці і дівчата, киньте все, що веде вас у тьму, киньте роздори і свари а візьміться до будови культурної станиці, щоби ви могли тепер збудувати захист собі на пізніше. Передовсім хлопці і молоді господарі, у вас все на переді — киньте горівку, яка не заведе вас до доброго, а візьміться що щирої праці над своїм і народнім добром.

Сусід.

—3—

Переписка і всякі поради

Дописувач з Синевідска вижного. Це ваші чисто приватні справи, не можемо того друкувати, що вас гризе теща. Це неодному так дїється.

Т. Сумко Умщок. Як той чоловік хотів вас убити, то подайте його до суду, але як маєте свідків.

Парохіянин з Плугова пов. Золочів нарікає, що людці збаламучені „лівими“ партіями виписують в своїх ґазетих брехні на тамошного пароха і називають „Народну Справу“ коровячою ґазетою. Не журіться брате! Пес бреше вітер несе! Пустіть це мимо уха а пси перестануть брехати. І правду пишете, що таки краще читати „коровячу“ ґазету, аніж свинячу.

І. М. Журатин. Вірш піде, як буде місце.

—3—

Що в світі чувати?

В Газі

радять і радять, але ще до остаточної згоди не дійшло. Німці дуже налягають, аби вже раз ті держави погодилися, як мають поділитися тими ратами, що їх буде сплачувати Німеччина. Бо вже 1. вересня має Німеччина дати першу рату і хоче мати спокій. Тимчасвм, якби до того дня не погодилися на той плян американця Юнґа, то Німеччина мусілаби дати рату ще після давного пляну Доза, а ця рата малаби бути богато більше. Але найважнійше, що якби вже погодилися зовсім на цей плян Юнґа, то зараз певно вивелиби свої війська з Німецького краю Надренії.

А то не так легко, аби дійшло до згоди між тими державами, бо кожда хотілаби потягнути для себе якнайбільше з тих німецьких марок. Одні кажуть, що до кінця серпня ту згоду підпишуть, а другі, що ще не потрафлять договоритися, але десь зійдуться потім другий раз, бо 2. вересня зачинається сесія

Ради Союзу Народів в Женеві.

На цю сесію вже приготовляються всі дипльомати, хотяй на ній знову будуть балакати і більш нічого. Зачувати, що до Женеви виїде з Литви крім Вальдемараса також кілька визначних литовців, які хотять поскаржитися на Польщу і заступитися за тих литовців які живуть на Виленщині (що є під Польщею).

Від 23. серпня радить у Женеві

Зїзд національних меншостий

з ріжних держав. Це такі меншости, що розсіяні по державах і вповминаються о ліпші закони і права для себе, о школи і таке инше. Зовсім не такою „меншістю“ є ми Українці під Польщею, бо коли рахувати, що в Польщі є 30 міліонів людий а в тім українців около 9. міліонів, то та українська „меншість“ є майже третиною всего населення Польщі і живе збитою масою на східних землях під Польщею, на яких становить більшість, а не меншість. Тож ми, українці, маємо більші цілі і домагання, як ті другі правдиві меншости. Але і наша делеґація вже була в Женеві і тепер є, щоби на тім зїзді поінформувати світ про нашу долю і наші політично-національні цілі.

Польські ґазети пишуть, що тепер є

німецькі маневри над рікою Лабою

і доказують, що ці маневри означають, що німці вчаться воювати на випадок, якби колиби вибухла війна з Польщею. Над Лабою поділилася німецька армія на дві: одна синя, ніби польська, наступає на Лабу зі сходу, а друга червона, ніби німецька, боронить перехід через Лабу з заходу.

Рівнож пишуть, що 18. серпня був

у Данціґу Зїзд Молодонімецького Ордену,

то є товариства німецької молодіжи з цілої Німеччини і на тім Зїзді мали німці говорити, що Данціґ, який є тепер вільним містом і в якім має Польща доступ до моря, колись поверне до Німеччини, так як було до 1918 року. Цими промовами усі польські ґазети обурені, бо це означалоби, що німці хотілиби позбавити Польщу доступу до моря.

Німецький бальон „Цепелін“

долетів до японської столиці, Токіо, і по триднезнім відпочинку вилетів далі через Тихий Океан до Америки. З Німеччини до Японії летів бальон цілих чотири доби без перестанку. Тепер німці вибудували величезний літак (гідроплян), що може пливати і по воді, і ним думають перевозити людий до Америки так як, тепер „Цепеліном“. Як так буде, то німцям удасться така штука, як ніякій инший державі в світі.

Через Океан

спробували тепер летіти і швайцарці, які вилетіли минулого понеділка на літаку „Молода Швайцарія“. Але їм не вдалася штука. Вже давно минув той час, що мали бути на другім боці, а тимчасом слух по них пропав і тепер всі кораблі шукають їх на морю.

В Австрії,

прийшло в неділю 18. серпня до бійки між узброєними партійними орґанізаціями, соціялістичним „Шуцбундом“ і націоналістичною „Гаймверою“ („Союз Оборони“ і „Оборона вітчини“). Були вбиті і ранені. Стріляли навіть зі скорострілів. Побоюються, що там прийде до перевороту і може дійти до того, що Австрія прилучиться до Німеччини, хиба що в це вмішаються инші держави, як іне хотілиб, аби Німеччина так поширила свої границі.

З більшовицько-китайської границі

доходять відомости, що там киплять щораз кровавійші битви, в яких беруть участь всі роди зброї, а головно кавалерія і літаки. Дотепер є кількасот трупів по обох сторонах. Китайський уряд вислав на границю 100 тисяч війська. Отак нібіи війни ще собі не виповідали, але воюють „приписово“ і замилюють світови очі, що вони лише боронять один перед другим. Що з того вийде, годі вгадати, але мабудь, що ні одна воююча сторона добре на тім не вийде.

Московські еміґранти

які живуть по ріжних европейських краях дуже тішуться, що може ця війна ослабить большевицький уряд так, що до влади в Росії прийде монархістична партія і поставить собі знову царя. Богато еміґрантів їде до Китаю і вступає там до російських „білоґвардійських“ віддялів, які вже ввоюють на границі з большевиками. Розуміється, що як большевики зловлять такого, то зараз розстрілюють.

Що в більшовицькім Союзі тепер не все гаразд, свідчить ті

американські банкирі і промисловці,

що тепер їздили до Москви, аби переконатися, чи там уже є такий порядок, що Америка моглаби узнати той уряд, як кождий инший. Але американцям не подобалася Москва і як було їх 42, так лише один з них є за тим, щоби узнати большевиків, а прочі є проти того.

Лейба Троцкий,

що ще далі сидить в Туреччині, написав тепер, що в Москві засудили його большевики (його давні товариші) позаочно на смерть і лише хотілиби його заманити назад до Росії, аби розстріляти. Дуже жалують, що пустили його живцем за границю, бо він їм тепер дуже шкодить.

Тепер

засумувалися всі жиди на світі,

бо в їх Палестині, що від 1917 року є ніби жидівською державою під орудою Анґлії, прийшло до неспокоїв і до бійки між арабами й жидами. Бо треба знати, що в Палестині є велика більшість арабів, бо на всіх 650 тисяч люда є 500 тисяч арабів, а лише 70 тисяч жидів (80 тисяч християн), отже справді смішно, щоби горстка жидів рядила арабами, яких є сім разів більше! Тому араби домагаються в Анґлії, аби скасувала всі жидівські привілеї і не робила штучної жидівської влади, коли жид є заледво що девятий чоловік у Палестині (Палестина така, як третя часть Галичини). Та коли це не помагає і жиди пробують брати верх над арабами, то араби нападаюсь на жидів і приходить до бійки. Найліпша нагода до того є, коли жиди сходяться на молитву під так званий Мур Плачу. Це є мур 18 м. високий і 48 довгий, останок з ерусалимської святині з перед двох тисяч літ. Жиди моляться тут і лишають свої молитвенники в дірах муру, а араби викрадають їх часом і нищать. Недавно напали на жидів і вивязалася така бійка, що впало 21 жидів трупом а 12 ранених, а арабів 16 ранених. Жиди взивають анґлійського комісаря, який є в Єрусалимі, аби зробив порядок, але то трудно, бо між поліцією і урядниками є богато арабів.

Таке то сталося з жидами тоді, коли якраз закінчився

в Ціріху конгрес сіоністів

то є жидів—націоналістів, що взялися до відбудовання своеї держави в Палестині. На тім конгресі притягнули всі жидівські партії до праці для Палестини, а тут таке лихо. І тяжко порадити, бо хотяй Палестина була колись жидівська, але коли жиди розбрилися по світі (є їх 9 міліонів) а араби опанували Палестину, то тепер важко зробити її нараз жидівською. Так, що та жидівська держава може одного дня зникнути, якби анґлійці перестали її боронити.

В Афґаністані

далі війна між Габібулою, що тепер панує, і між сторонниками Аманули, який утік з краю. Недавно зловили Аманулівці одного габібулівського ґенерала і кинули його живцем у котел з кипячим олієм, де він зварився. Така там нелюдська війна.

В Румунії

вибух недавно один форт коло Букарешту, повний амуниції. Все вилетіло у воздух. Підозрівають, що це зробили комуністи. Бувший престолонаслідник Румунії, Карл, який зрікся престолу і живе у Франції, нараджується щось тепер з противниками теперішного уряду. Може хоче вернути до Румунії, скинути свого 6 літного сина Михася з престола і стати королем.

В Польщі

не сталося нічого важного, хиба те, що на Шлеску була страшна катастрофа в копальні вугля „Гільдебранд“, де згинуло 16 робітників.

Фінансовий дорадник Польщі американець Девей виготовив свій звіт (рапорт) про господарку Польщі за останній чвертьрік. В цім рапорті мало що є потішаючого, бо говорить загалом, що господарська „кріза“ („крізою“ називають великі клопоти) в Польщі не дуже йде до ліпшого, але стала на місци.

19. серпня поховали в Варшаві майора Ідзіковского, що згинув 14 липня на островах Азорах, як летів літаком через Океан. Другий польський літак „Польонія“, що мав також вилетіти до Америки, не полетить, бо знатоки ствердили, що той літак не долетівби навіть до половини моря.

Гарний клопіт мав тепер польський граф Браніцкі, властитель Вілянова (в західній Польщі). Ґраф мав у себе великий турецький диван, який колись здобув від турків король Ян Собєскі (тому 300 літ). Цей диван має для поляків велику вартість, бо це є памятка по королеви. Але ґраф потребував гроший і продав диван американцям за стотисяч долярів. Тоді польський уряд запротестував проти цего і заборонив видати диван, кажучи, що сам заплатить ґрафови ту суму. Браніцкі віддав диван до музею у Варшаві і зголосився на другий день до каси по гроші. А в касі сказали йому, що гроший не дістане, бо він винен великі тисячі за податки! І тепер ґраф не має дивану ні гроший. І чіхається в голову.

Польські міністри вертають уже з урльопів і зачинають урядувати. А протисанаційні ґазети питають їх, чи вони за два місяці до жовтня, коли має бути скликаний сойм, надженуть усе те, що занедбали тепер через літо, відпочиваючи собі по ріжних заграничних „бадах“.

У Львові розпаношилося страшне злодійство і бандитизм у білий день і в ночі. Всі польські ґазети бють на алярм, що з тих злодіїв поліція виловлює дуже мало.

ДО СКЛАДУ Й ПРИКЛАДУ.

„РАДЦА“ В ГОРАХ.

Ісходив я все Поділя за літної пори тай нарешті чимчикую у Карпатські гори.

Перейшов я Косів, Кути, Заболотів, Снятин, Станиславів, Отинію, Надвірну, Делятин. Аж заходжу до Яремча, тутки водопади, коли то так наша біда з гори в діл упаде?

Ходжу собі між гуцули тай поміж панами, а то якісь самі пани з довгими носами.

А в гуцулів така біда, що й сумно сказати, дощі змили усе поле, є куди гуляти.

Що не змили, це пожерли дики і медведі, ходять бідні чесні ґазди, як босий по леді.

Максим каже: „Маю трохи вівса і ячменю, якби ще була погода зібравби хоч жменю. Та як нині з Чорногори щераз злива піде, то не буде що збирати в мене ні в сусіда!“

Посумнів я й моє серце мало що не плаче, аж дивлюся, хто то тамки понад беріг скаче?

Грубий, голий, наче дідько, спина обгоріла, привязав лиш якусь шмату до грішного тіла.

Став над Прутом, де глибоко, і вудку кидає, „А—думаю—це холерник тут пструги лапає“!

Приступаю і дивлюся, не кажу ні слова, га, лице якесь знайоме, мій радца зі Львова!

„Слава Богу, пане радцо, лапаєте рака? „А — то ви тут, Сорокатий! Лапаю лайдака!

„Але не хце се лапати ні рак, ані риба, бо вода нині зачиста, це велика хиба!

„Коби трохи пішов „дещик“, вода би змутніла, то би риба підпливала, хробачка би їла“!

А я кажу: „Пане радцо, бійтесь Бога з неба, най гуцульське збіжа спіе, нам дощу не треба“!

„Цо не треба! — каже радца — дещик не зашкодзі! Не збліжайце се, Іване, бо риба подходзі!“

Щось там блисло під водою, радца нахилився, спотикнувся й гоп! у воду в глибінь покотився.

Захлиснувся, як той заяць і кричить до мене:

„Пфу! Ратуйце, бо заґінев, мам таке вражене!“

А я кажу: „Пане радцо, то є Божа кара, вже вам тепер не потрібний ні дощик ні хмара“!

„Нє жартуйце, дайце ренкі! — мені радца каже — я умерам, а вам в ґлове якесь саботаже“!

Бачу я, що вже не жарти, радца тратить духа, скачу й ловлю за чуприну тай за оба вуха.

Витягнув його на беріг, а він каже в гніві: „Мусіце за уши лапаць? Алеж ви злослїві“!

„То така в вас, пане, вдяка за мій порятунок? Всім роскажу, який добрий той панський рахунок!

„А за щож вас мав лапати, як все під водою? Замісць з вами, краще мені стрінутись з бідою!

„Краще дякуйте ви Богу й наберіть покори і вже знайте, що не добрі для вас наші гори!

„Вас на другий раз не буде ніхто рятувати тай буде вас обминати

Іван Сорокатий

НОВИНКИ.

КАЛЄНДАР НА ТИЖДЕНЬ.

Вересень 1—7.

1. Неділя, 10 по Сош. Андрея.
2. Понеділок, Самуїла прор.
3. Второк, Тадея ап.
4. Середа, Аґатоніка муч.
5. Четвер, Іринея, Лупна мч.
6. Пятниця, Евтихія свмч.
7. Субота, Тита ап., Вартоломея.

Зміни місяця. Повня

Друга чверть була 26 серпня, нів буде 3. вересня, **перша** чверть 10. вересня.

Яка буде погода в вересни? З початку місяця нестійна погода, вітри, потім гарно й тепло, по 20. холодно, вітри, дощ.

Як нарід приповідає

— Сам Бог бачить з неба, що на податки грощей треба.

— Не з віка каліка — не до смерти пан.

— Як шукаєш ради, стережися зради!

— Не тим красива, що чорнобрива, а там, що роботу робить

На Рідну Школу зібрали Вп. Микола Опришко, Іван Боженько і Михайло Коник в Дулібах ад Стрий 24.73 зл. Жертводавцям складає щиру подяку Головна Управа.

Свято на козацькій могилі. На козацькій могилі в 1649. року під Зборовом, де Богдан Хмельницький побив колись польського короля, відбудеться в середу дня 28 VIII. 1929. р. о годині 2-ій по пол. свято посвячення хреста і панахида при співучасти П. Т. Духовенства, послів і делеґатів культурно-просвітних Товарист та громадянства. Наслучай сильної непогоди свято відбудеться 1. вересня о тій самій годині без огляду на погоду.

Проситься всі культурно-просвітні орґанізації і громадянство взяти участь в Святі. Залізнича стація Зборів.

1000 самогубців денно. Обрахували, що в одній лише Европі за один день коло 1000 осіб посягає на своє життя. В других частях землі число самогубців буде також не менше.

Зміна границь повітів. Міністерство змінило границі між повітами Сколе і Долина в той спосіб, що село Камінка, яке дотепер належало до повіту Долина, перейшло до повіту Сколе.

Нещасливі випадки. Один господар в Скоморохах старих назбирав трохи пороху з куль і розсипав на комині сушити. Порох вибух і в почало горіти. Огонь попарив господаря, його дочку і брата смертельно. — В Котові пов. Бережани засипала глина Гілярія Дунецького. Він бореться зі смертю. Випадок стався через те, що Дунецький неосторожно підбирав глину. — В Товстенькім порізали собі руки і побилися, піджинаючи одні других на панськім ларі женці. Чи аж до того мусить доходити? Таж усі однако гірко працюєте за той десятий сніп вівса — і ще до того бетеся між собою?

Самовбивство „сержанта“. В Тарнополі бавилися в ратушевій салі пани і офіцери. На забаву дістався якось і сержант (підстаршина) Ян Полляк. Він випив забагато і почав галасувати, а тоді його випросили за двері. Опинившися в сінях, Полляк зі вістиду застрілився.

Пан інспектор „крали“. На головній почті у Львові при вул. Словацького пропадали часто американські листи з грішми. Підозріння падали на листоношів. Нарешті листоноші уплянували, щоби зловити злодія. Вони в середу пополудни вийшли з уряду і за хвилю несподівано вернули назад та зловили свого зверхника інспектора і контрольора листоношів Н. Кубалю, як він обкрадав листи. Кубаля стане перед судом і певно вже не буде інспектором.

Знову ґранат. 18-літний Федько Гуменний в Красній пов. Золочів знайшов ґранат і почав його розбирати. Ґранат розірвав парубка на куснї.

Злочини. В селі Будилові один капраль 12 п. крес. артилєрії зарубав шаблею парубка Василя Яроцького через дівчину. — В Сільній пов. Броди зловив Ян Гельвіґ, 14-літний хлопець, свого ровесника Станислава Фещука, в своїм саді і застрілив його. Потім втік. Фещук був у Сільній на вакаціях. — В Авґустівці пов. Бережани замордувала Катерина Ванницька свого мужа Івана, як він спав. — В Озерянах пов. Борщів напали на циганку Ґоман і зрабували в неї 50 долярів. — В Чортівцю коло Обертина напали бандити на коршму Екерлінґа, обрабували жида і вбили його сина. — На посла Д-ра Степена Барана напали у Львові 21. серпня два замасковані бандити побили його й обрабували.

Злодій, що вкрав цілу хату В містечку Борге в державі Монтана в північній Америці трафився недавно такий випадок: За містечком в деревлянім домику мешкав один панок. Панок пішов собі на пів дня до містечка за орудками. Вечером вернув і мало не впав зі страху: по його домику і слід застиг! Дав знати до поліції і показалося, що один злодій за те пополудне розібрав його дім, перевіз кілька кільометрів далі і продав за 200 долярів!

Вихор ніс два кільометри дівчину. Понад польсько-литовське пограниче перейшов тими днями гураґан, що цілковито знищив засіви і ліс і доми. Одну 8 літню дівчину пірвав і переніс з литовського боку на польський, два кільометри далеко

Заспаний шофер. Недавно перевернувся під Варшавою автобус, що віз 20 люда. 4 особи тяжко ранені, а 7 лекше. Показалося, що нещастю завинив шофер, який гуляв цілу ніч і тому був невиспаний і їдучи заснув, а автобус пішов у рів.

Вмер 139-літний чернець. На острові Кипрі вмер грецький чернець Садок, що мав 139 літ.

53 роки в тюрмі був Джон Померей у Нюйорку. Він, будучи 18-літним хлопцем, замордував свої три сестри. За це засудив його суд на кару смерти, але президент Америки замінив кару смерти на досмертну вязницю. Джон просидів уже 53 роки і тепер коли він є 70-літним дідом, дарували йому решту кари і увільнили. Він поїхав на фарму, яка належить до цеї вязниці, де сидів, і там буде доживати свого віку.

—з—

Ветеринарні поради.

М. Коричак, Межиброди. Кровомочення в коров може бути з двох причин: або з випасу по яличних вигонах, при чому кровомочення спричинює пилок з яличного цвіту подразненням нирок, або буває це від випасу худоби по лозинових і ліщинових залісках, де плїниться масово худобячий кліщ, що причиплюється до худоби і вщіплює їй заразу кровомочення. В першому випадку перестати пасти в яличних лісах, а пасти в иншому місци. В другому, як це можливо, пасти також в незагрожених кліщами місцях і пильно вигублювати кліщів бензиною або нафтою. Перед вигоном змащувати худобі підживоття і мягку шкіру олієм з дьогтем або нафтою.

Короткі вісти:

Дня 14-го липня відбулося в Ходорові свято „Просвіти“.

Дня 4-го серпня ц. р. відбулося таке саме свято в Бібрці.

Дня 11-го серпня відбулося посвячення Читальняного Дому в Березлівцях. На всіх цих святах промовляв сенатор др. Троян.

В літі і в осени найліпше повапнювати грунт.

Найліпше розсіяти вапно по стерни та мілко приорати. Можна його розсіяти і по зоранійріллі, але тоді треба його зараз боронами заволочити.

На легкі піскові землі ліпше давати непалене вапно коло 10 сотнарів на морґ або два три ряди тільки вапнистої землі — марґлю. На чорноземи, глинки, іли, словом на тяжці землі ліпше палене вапно. Його на морґ потрібно 3—5 — до 8 сотнарів що 3 до 5 років.

Рівночасно з вапном можна сіяти всі роди помічних погноїв, лише суперфосфату і салітри ні. Іх можна розсівати щойно два тижві пізніше. Натомість томасину, що заступає суперфосфат, можна сіяти рівночаено.

По вапні найліпше сіяти або садити буряки, люцерну, конюшину і збіжжа. Бульба не добра першого року по буряках.

Дуже добре ділає вапно на сіножатях і в садах, розсіяне в осени, або на весні. На мокру ріллю та підчас вітру не сійте вапна, лише в погоду і в спокійний день.

Найліпше замовляти цілий ваґон, 100 сотнарів за 480 зол а з доставою коло 600 зол.

Не забувайте про азотове і потасове угноєння під озимину.

Господар думає, що вистарчив, як він під озимину дасть хорець томасини або суперфосфату. Тимчасом це так само не вистарчає, як би ми до печені дали наприклад смалцю, аби було на чім спекти, а забули посолити. Тою сіллю є азотовий та потасовий погній. Вони обидва тому такі важні, бо від них сильно розвивається листя, корівь та озимина добре корчує А це знову важне для того, аби 'озимива скоро розрослася та менше терпіла в зимі від морозу.

Тому перед сійбою озимини треба ріллю погноїти но лише томасиною або суперфосфатом, але ще азотовим та потасовим погноєм. З азотових найдешевший і під озимину найліпший азотняк. Його вистарчає 30 до 50 кґ. на морґ. Треба розсіяти принайменше 10 днів перед сійбою.

Потасової соли треба трохи більше 50 до 75 кґ на морґ і її також розсівається 7 до 10 днів перед сійбою. На глинковатій землі треба менше, па чорноземах і лекших ґрунтах більше.

Азотняку на недавно гноєних ґрунтах треба менше, на пісних більше.

Під пшеницю треба і азотняку і потасових солей, як під жито.

Новий спосіб управи збіжжа.

Всюди в краю ведуться досліди з новим способом управи збіжжа, з пересаджуванням. Та заки цей спосіб буде добре випробуваний, варто нашим селянам зачати сіяти озимину в такий спосіб, як це від довшого часу роблять селяни в Захід-Европі. Вони сіють її дуже рідко в рядки і землю між рядками просапують. Є це так звана стрічкова рідка сійба з міжрядковою обрібкою. Для тої сійби наставляється машину сівалку так аби вона випускала кождий другий рядок і сіяла два рази рідше рядок від рядка, як при звичайнім рядковім посів'. Декуди випускають по одному незасіяному рядкови що два зас'яні рядки так, що таке поле виглядає так: Є два рядки засіяні, віддалені між собою наприклад на 10 цм, пізніше один рядок випущений і аж 20 цм далі є знову два рядки разом.

Вільні пояси землі між засіяними рядками кілька разів просапується (просікається) так як буряки або кукурудзу, аби між рядками не росла хопта та щоби земля між рядками зовсім була пухка.

Користь зі стрічкової сійби з міжрядковою обрібкою є великі. Виходить далеко менше насіння. Пересічно вистарчає на морґ 25 до 30 кґ насіння, замість 60 до 70 кґ звичайним способом. Врожай є далеко більший, як при звичайнім способі, бо рідко посіяне і обсапуване збіжжа сильно корчує, випускає богато сильних колосків і дуже велике повне колосся.

Цей спосіб добрий для малоземельних, що мають богато робочих сил, значить для наших селян, бо виходить мало насіння, а врожай більший.

—з—

Щурі-хижаки.

В Варшаві війшло кількох міських робітників до підземних вуличних каналів, аби їх переконтролювати. Один віддалився, аби переглянути бічний канал. Зі собою мав ліхтарку. Як зайшов в один заулок, напали на нього сотки щурів та стали його гризти. Щойно на пронизливий крик нападеного, надбігли другі робітники і розігнали щурів. За той час вспіли щури подерти цілий одяг та покалічили на цілім тілі, так, що треба було його відвезти до лічниці. По цім випадку привели робітники собак фокстерієрів, що розшарпали около 1000 щурів.

На що повинні матері уважати при догляді маленьких дітий.

Немовлятко потрібує спокою, довгого сну та чистоти. В літі треба його держати на свіжому воздусі, а не в душній хаті, повній сопуху та мух. Але не класти дитини на сонце так, аби воно світило йому прямо в очі, бо від того зачинають боліти очі. До самого сонця треба дитятко ступнево призвичаювати,аби від довгого насвітлення не спалилася скіра. Також не добре, як дитина лежить на протягах, бо може легко перестудитися.

Що дня, або два-три рази тижнево треба дитину купати. Тільки треба уважати, аби вода не була ні за горяча ані за студена. Найліпше 35. ступнів Цельзія, або теплота людської крови. Тому добре робить та господиня, що купить собі тепломір за 2-3 зол. і ним мірить теплоту. Бо здатися на власний дотик господині недобре тому, що запрацьована рука не вичуває точно теплоти води. Ліпше замість долоні занурити для проби лікоть.

Дитину треба у воду занурити поволи, аби не налякалася і намилити звичайним милом та змивати губкою. Дуже важне аби вимити ті части тіла, де скіра складається. Якби через невміле купання напарилася місцями скіра дитини, то треба засипати запарені місця пудром. Сильно запарені місця і рани треба найперше насмарувати чистою вазеліною, а пізніше засипати пудром.

Дитинка повинна на добу спати коло 14 годин. Тоді не треба її будити, не накривати так сильно, аби потилася та не класти її на мягкі подушки. Ліпше від подушки або перини є твердий рівно постелений матрац, бо на ньому тіло рівно лежить і не пріє.

Про кормлення дитини напишемо другим разом.

—з—

Данило Ґерус

Повість з історії села Шміткова.

(Хто цеї повісти не читав від початку, нехай читає ч. 26, ч. 31, ч. 32 і ч.33).

(Дотепер було сказано, як заснувалася оселя Шмітків, як прийшов жид Мошко і тягнув людий до своєї коршми, та як до свідомого парубка Андрія люди сходилися вечорами, а він читав їм книжки. Щоби людий зацікавити і притягнути до себе, Андрій зловив дивну птицю „гупала“ і тримав її в клітці в своїй хаті. Від того часу до коршми майже ніхто не заглядав, а всі ходили до Андрея, де проводили час на читанню добрих книжок. Навіть найгірші люди почали ходити до Андрея і ставали ліпшими. Нарешті стали думати над тим, якби усвідомити людий, шо нема на світі відьмів. Андрій і швець Прищіпка зібрали кілька господарів і жінок та хлопців і пішли з ними в ліс).

(Далі).

— То збирайтеся всі і підемо туди, де три границі сходяться до купи. Там відьми їздять на коцюбах по границях, а ми там засядем, скриємся, зобачимо їх і почуємо, що вони говорять.

Зібрались і зачали питати один другого, де три границі сходяться.

— Три границі сходяться до купи = сказав Андрей — на захід від нашої оселі. Одна між Лещковом а Мошковом, друга границя межи Лещковом а Півощизною, а третя межи Півощизною а Мошковом.

— Я вже старий, бувалий, прахтикований, каже Прищіпка, а я ще не знав, де три границі до купи стикаються, аж нині від вас, Андрею, чую.

І пішли. Пішов Андрей, як провідник (а то саме була ніч перед Вознесенієм), пішов Охрим, Семко, Микита і ще кілька з ними. Пішла і цікава Горпина і її сусіда Настя. Пішло ще з ними і десять цікавих хлопців. Йшли вони аж під ліс і тут стали.

І тут хлопці сказали:—Як би те місце було в полі, то ми пішлиби, але до ліса не підемо. Ми боїмося. Ми ще молоді, ми ще хочем жити.

— А ми підемо, сказала цікава Горпина.

— Ви тілько в хаті на печі мудрі, каже до хлопців Настя, і окрім хлопців пішли всі в ліс.

— Здавалося нам — каже Охрим — що ми не будемо боятися, а то чогось страшно.

І йдуть далі, аж тут вже і видно дуба, що ріс там, де відьми сходяться.

— Я зле зробив, що я пішов!— забурмотів собі під носом Семко.— Я не знав, що то буде так страшно.

— Тихо, тихо! — сказав Микита і пішли далі.

Поховались недалеко дуба в густі корчі і видно їм всі три границі і видно дуба, бо місяць світив так, як в день сонце.

Ждуть там і ждуть. Аж о дванайцятій годині в ночі зробився великий рух. Зачали відьми зїздитися зі всіх трьох границь, а всі їхали на коцюбах. З одної границі були відьми в одностроях, з другої границі були в ріжних строях. А з третої границі приїхали відьми в новомоднім убранню, також на коцюбах, а одна відьма мала найдовшу коцюбу, ще й троха засмалену на кінці.

І зараз щось зашуміло на дубі, потрясся дуб і щось якби літало поверх дерева і дивним голосом зачало говорити так:

— Я є ваша приложена. Найстарша відьма! Називаюся Каська! Даю вам приказ!

Зараз всі відьми відложили коцюби на бік і уважно слухали. Дався далі чути голос, що говорив так:

— „У тих господарів, що в них хата, сіни, комора і подвіря завше позамітане і чисте, а в хаті вікна господиня відчиняє і напускає до хати свіжого повітря, а ще до того як є на полиці в хаті добрі книжки, і як господар і господиня пильно уважають на діти, щоби діти були добрі, побожні, письменні, працьовиті і учать дітий всяких чеснот, — то до таких домів не насилайте ніяких хоробів, ані чарів, ані біди, ані злодіїв, ані жадної зволочі!“

— Не дурно то наша шевчиха завше тримає чисто на подвірю, а в коморі то ще не знаю як, бо ще там я не був! — зашептав тихо за корчем Охрим.

— Я чув уже давно, що там, де є смітя, то там ховається нечиста сила! — шепнув Семко.

— Тихо, тихо! — сказав Андрей.

А на дубі знов каже найстарша відьма так:

„Котра господиня, або господар дає коровам їсти картофлі або бураки, а зпід корови часто викидає гній, а стелить добре, щоб там було чисто і сухо і тепло, а в літі перед сходом сонця водить по росі, щоб корова ратиці в росі помачала, а ще перед пасовиськом дасть корові щось трохи перекусити, бо як натще корова в маю піде пастися, то декотру корову здує, а як дати перед пасовиськом корові хоч трошка салати, то вже від пасовиськ не здує. Від тих то коров молока щоби ви не брали, бо від тих коров молоко чути картоплями, бураками, а в літі росою! Я від тих коров молока не приймаю“.

(Далі буде).

Лист від молодиці.

Вдячна я Вам дуже, що в „Народній [Справі“
Містите Ви річи поважні, цікаві,
Сумні і веселі вірші і віршиці,
А навіть від мене Ганки молодиці!
Тільки одно скажу, пане Сорокатий,
Що з вас хлопець чемний, лиш дуже [завзятий.
Чиж би ви не могли вже раз напи- [сати,
Що у вас, молодче, нового чувати?
Як там ви живете в тім великім [Львові,
Та чи календарі всі ваші готові?
Цікавить мя дуже, що ви написали
І чи ваші вірші будемо читали,
А може ви жонаті мовчите ви тому
Не бійтесь... не скажу ві Богу нікому!
Прошу — лиш даруйте, зле я не [думаю,
Бож і я не дівка, чоловіка маю.
Пане Сорокатий, не забудьте того
Напишіть хоч слово мені щось но- [вого
Бо і дівчатонька тут вас споминають,
Що від вас ні вірша одного не ма- [ють.
Гадаєте може, що стара я дуже?
Ні — так не гадайте, мій любень- [кий дриже!
Хоч я мати дітям, собі молодиця,
Всеж таки ще гарна

Ганка Білолиця.

Повідомлення.

Наш старший ветеринарний лікар Маріян Стахурський, замешкалий у Львові при вул. Дверницького 32а, згодився виїздати в наглих випадках до сіл в повіті львівськім. Для передплатників „Народньої Справи“ буде давати поради на місци і записувати ліки для хорої худобини по знижених цінах.

Отже в кого зайде яка важна потреба, може написати або устно повідомити п. Стахурського і просити його, щоби виїхав на місце, оглянути хору худобину.

ТОРБИНКА СМІХУ

Ячміх

Ішов українець з мазуром і знайшли мішок з ячменем. Українець каже: „Хто з нас одним словом назве це, що тут є, той візьме собі мішок з ячменем!“ „Добре!“ каже мазур. Я назву: „Ворецек-Ячменецек!“ „Ні, це таки два слова!“ каже наш чоловік, „а ось я назву одним словом: „Ячміх!“. І взяв мішок з ячменем.

(П. П. зі Скнилова).

В суді.

— Отже признаєтеся до вини?
— Признаюся.
— Чогож ви обікрали того бідного селянина?
— Бо прошу пана судії до нікого другого не можна було влізти.

Від коли повдовів.

— Я чув, що ви повдовіли, Максиме! А то від коли?
— Від тоді. коли вмерла моя небіжка жінка.

НАШІ АРТИСТИ — АМАТОРИ.

На образку бачимо аматорський гурток при читальні „Просвіти“ в Гаврилівці, пов. Надвірна. Цей гурток дає гарні представлення і вже немало причинився до освідомлення свого села. Душею гуртка є п. І. Шуртівна.

Договорився.

— Пане господарю, чи то велике село?
— О, досить велике, пане!
— А нема тут щось цікавого в вашім селі? Бо я такий чоловік, що все записую, що де є цікавого.
— Нема в нас нічого такого.
— А котрий у вас найстарший чоловік?
— У нас був найстарший Петро Оконь, але вмер того року.
— То може в вашім селі вродився який великий чоловік, так як в Моринцях Тарас Шевченко, в Нагуєвичах Іван Франко, а в Підлисю Маркіян Шашкевич?
— Ні, пане, і то ні, в нас родяться самі малі діти.

—з—

ПОДЯКА.

Ніодна з наших ґазет не приносить нам, українським селянам тільки моральної та духової помочі, що „Народня Справа“. За то їй належиться сердечна подяка. Тим більше заслугує Хвальна Редакція „Народної Справи“ на подяку, що ще й уділює своїм передплатникам доразової грошевої допомоги на випадок загибелі худобини, в квоті 120 зол. а така квота у ту пору є великою підпорою та поратунком діткненого господаря.

Недавно ще і я мав змогу особисто переконатися, яким добродійством та поратунком в нещастю для селянина є „Народня Справа“, бо і я отримав запомогу за упавшу корову.

Тому з глубини душі та щирого серця складаю Хв. Редакції якнайгорячійшу подяку Заявляю, що на кождім кроці буду старатись приєднувати „Нар. Справі“ нових передплатників.

Прошу приняти запевнення моєї вдячности та правдивої пошани.

Лукин Іванюк
Ковалівка пов. Коломия

Крім того надіслали подяки ще оці передплатники, що дістали запомогу: **Тельвак Олекса, Ільник** пов. Турка, **Іванків Олекса, Орів**, пов. Дрогобич, **Ковальчук Стефан з Волині, Гриб Микола, Ладичин** пов. Тернопіль.

Відповідальний редактор: Лев Чубатий. Видавець Іван Тиктор.
З друкарні Щасного Беднарского в аренді „Кооперативи Графічного Промислу“ у Львові, Ринок 9. Телеф. 76 14.